



Finansdepartementet  
Fi2016/00114/BAEU  
fi.registrator@regeringskansliet.se

## **Tullverkets synpunkter i anledning av departementspromemorian Kontroller och inspektioner i Sverige av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Ds 2016:1)**

Tullverket önskar framföra följande synpunkter i anledning av de förslag som läggs fram i departementspromemorian Kontroller och inspektioner i Sverige av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Ds 2016:1).

### **Sammanfattning**

Tullverket har inget att erinra mot förslaget till ny gemensam lag för genomförandet av Olafs platskontroller i Sverige, men kan konstatera att det för Tullverkets tjänstemän blir två olika regelverk för befogenheter och rättigheter att förhålla sig till, beroende på om det är en revision initierad av Tullverket eller en platskontroll initierad av Olaf. Tullverket har förståelse för att det kan finnas behov av en myndighetsgemensam lagstiftning i anledning av Olafs platskontroller. Det kan kanske ifrågasättas om det inte i den nationella lagstiftningen för administrativa nationella förfaranden hos de behöriga myndigheterna istället borde ges samma möjligheter för genomförande av nationella kontroller/revisioner som föreligger enligt unionsrätten för Olafs platskontroller.

Tullverket önskar även påpeka Ekobrottsmyndighetens behov av information om pågående revisioner i sin roll som samordnande myndighet och mottagande av anmälningar från Olaf.

### **Förslaget till ny lag samt ändring i tullagen**

I promemorian lämnas ett förslag till ny lag om kontroller och inspektioner på plats av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning. Det föreslås även en ändring i 6 kap. 39 § tullagen (2000:1281) som anger att bestämmelserna i 6 kap. 28-38 §§ tullagen inte ska gälla vid kontroller och inspektioner på plats enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 av den 11 september 2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf). Bestämmelserna i 6 kap. 28-38 §§ tullagen är reglerna om revision. I sammanhanget kan påpekas att dessa paragrafer motsvaras av 4 kap. 26-43 §§ i ny tullag (2016:253) som ska börja tillämpas den 1 maj 2016. Lagrummet i 6 kap. 39 § tullagen är i sin nuvarande utformning en ren hänvisning till aktuella EU-förordningar på området för platskontroller och någon motsvarande paragraf finns därmed inte i den nya tullagen (2016:253).

Enligt EU-förordning ska platskontroll genomföras om det finns anledning att tro att oegentligheter har begåtts. Tullverket får enligt 6 kap. 28 § tullagen för kontroll av att deklara-tions- eller uppgiftsskyldighet enligt tullagstiftningen fullgjorts riktigt och fullständigt besluta om revision hos den som är eller kan antas vara deklara-tions- eller uppgiftsskyldig samt hos den som bedriver verksamhet av sådan art att uppgift av betydelse för kontrollen av en annan persons deklara-tions- eller uppgiftsskyldighet kan hämtas ur handlingar som rör verksamheten. Det krävs alltså inte någon anledning att tro att oegentligheter har begåtts för att Tullverket ska få inleda en revision. Den nya lagen innebär dock inte att möjligheten för Tullverket att inleda revisioner inskränks eftersom den nya lagen endast ska gälla för Olafs platskontroller.

Enligt tullagens bestämmelser får revisionen verkställas hos den reviderade, om den reviderade medger det. Tullverket har under revisionsbestämmelserna i tullagen möjlighet att vidta vissa tvångsåtgärder för det fall den reviderade inte samverkar. Det hänvisas här till bestämmelser om vite i 10 kap. 4 § tullagen och om bevissäkring i skatteförfarandelagen (2011:1244). För att svenska reglerna om tvångsåtgärder ska få tillämpas krävs att det ska föreligga sabotagerisk enligt 45 kap. skatteförfarandelagen och dessutom förutsätter 6 kap. 30 § nuvarande tullagen som sagt att den reviderade inte samverkar. Bestämmelserna i tullagen om tvångsåtgärder såsom bevissäkring vid revision är därmed begränsade.

I promemorian föreslås det i anledning av ovan begränsning att i den nya lagen införa en särskild bestämmelse om handräckning för biträde enligt artikel 7.7 i Olaf-förordningen respektive artikel 9 första stycket i platskontrollförordningen. Den behöriga myndigheten får begära handräckningen hos Kronofogdemyndigheten för åtgärd, inklusive bevissäkring, för att Olafs platskontroll ska kunna genomföras. Här finns inget uttryckligt krav på att det måste föreligga sabotagerisk eller att den kontrollerade inte samverkar. Å andra sidan krävs det att det finns anledning att tro att oegentligheter har begåtts. Detta innebär att tulltjänstemännen vid dessa platskontroller istället kan få vissa utökade befogenheter t ex. genom möjligheten att begära särskild handräckning hos Kronofogdemyndigheten. Detta kan i vissa fall tyckas motsägelsefullt i och med att det i EU-förordningarna för platskontroller tydligt regleras att Olaf ska ha rätt att på samma villkor som de nationella administrativa kontrollanterna och i överensstämmelse med nationell lagstiftning vidta åtgärder eller få tillgång till uppgifter (se t ex. lydelsen av artikel 7.1 första stycket i rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter). Det kan kanske ifrågasättas om det inte i den nationella lagstiftningen för administrativa nationella förfaranden hos de behöriga myndigheterna istället borde ges samma möjligheter för genomförande av nationella kontroller/revisioner som föreligger enligt unionsrätten för Olafs platskontroller. Jämför dock kravet på Olaf att det ska finnas anledning att tro att oegentlighet har begåtts för inledande av platskontroll.

Avsaknaden i den nya lagen av möjligheten att undanta handling med betydande skyddsintresse från kontroll, såsom det idag finns reglerat i 6 kap. 32 § första stycket andra punkten tullagen, kan möjligen tolkas som en inskränkning gentemot den enskilde eftersom det i den nya lagen endast hänvisas till undantag för handlingar som avses i 27 kap. 2 § rättegångsbalken. I promemorian framhåller dock utredaren proportionalitetsprincipen, som ska tillämpas såväl inom EU-rätten som nationellt, och att någon särskild bestämmelse om möjlighet till undantag motsvarande 6 kap. 32 § första stycket andra punkten därmed inte behövs i den nya lagen.

### **Ekobrottsmyndigheten som nationell sambandscentral**

I förslag till ny förordning om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning föreslås att Ekobrottsmyndigheten utses till den nationella sambandscentral som ska ta emot Olafs anmälan om utredning i Sverige. Ekobrottsmyndigheten ska hänvisa Olaf till behörig myndighet. För att Ekobrottsmyndigheten ska kunna agera sambandscentral vid Olafs förfrågningar om eventuella tullrevisioner planeras eller pågår i Sverige bör Ekobrottsmyndigheten få tillgång till denna information. Det torde innebära att Tullverket måste lämna sådana uppgifter till Ekobrottsmyndigheten alternativt att Ekobrottsmyndigheten vid anmälan från Olaf får begära ut dessa uppgifter från Tullverket. Detta är inte närmare reglerat.

I 11 kap. 6 § tullagen finns idag reglerat att Tullverket, på begäran från vissa i paragrafen angivna myndigheter, ska tillhandahålla uppgifter som förekommer hos Tullverket och som rör import eller export av varor. Bestämmelsen omfattar dock inte Ekobrottsmyndigheten. Inte heller i motsvarande bestämmelse i 1 kap. 4 § i den nya tullagen, som ska börja tillämpas från och med 1 maj 2016, finns Ekobrottsmyndigheten med bland de uppräknade myndigheterna. Detta utesluter inte att uppgifter kan lämnas ut till Ekobrottsmyndigheten efter en sekretessprövning med stöd av Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (OSL). Frågan om Ekobrottsmyndigheten bör få möjlighet att enligt tullagens bestämmelser få tillgång till uppgifter kopplat till sin roll som sambandscentral för Olafs platskontroller bör dock undersökas vidare.

### **Ärendets handläggning**

I den slutliga handläggningen av ärendet har deltagit generaltulldirektören Therese Mattsson (beslutande), överdirektören Per Nilsson och verksjuristen Jenny Östergren (föredragande).

TULLVERKET

Therese Mattsson

Jenny Östergren